

Lønningsløve skal man veie efter de Personers villige Drav, som man skal lønne, og man skal ikke veie dem efter den Forkjærlighed, man har for de Indretninger, til hvis Nytte disse Personers Tid skal anvendes. Har man den Fornemmelse, at man kun Skillingeviis kan kjøbe den Menneskekjærlighed af dem, som de skulle yde, saa skal man see at faae dem bort og ikke søge at vinde dem ved de flere Skillinger. Den modsatte Betragtning er efter min Overbeviisning ikke blot fuldkommen urigtig, men i et Tilfælde som dette farlig. Jeg skal derimod gjøre en anden Betragtning gjældende, som jeg troer har sit Værd. Der kræves til Driften af dette Institut omtrent 22,000 Rb. om Aaret; naar man tager Alt med, har det mindst kostet 200,000 Rb. at bygge, Renten deraf er 8,000 Rb., og det tillagt de 22,000 Rb., bliver det tilsammen en Udgift af 30,000 Rb. om Aaret. Divideret med 60 (det paatænkte Elevantal) bliver det 500 Rb. aarlig for hvert Barn. Derfom vi tage disse 500 Rb. i 5 Aar — den Tid, som er bestemt til hver Elevs Ophold paa Institutet — saa er det 2,500 Rb. en Capital, hvis Rente er 100 Rb. aarlig. Lad nu de fattige af disse Børn blive ved deres Hjem og giv dem 100 Rb. Tilskud hvert Aar hele deres Levetid igjennem, saa siger jeg, at vi have forsyret dem bedre paa denne Maade, end ved at indkalde dem i 5 Aar i en Underviisningsanstalt, hvor de komme til at afvænes fra at leve i de Forhold, som de siden maae vende tilbage til, og hvori, uagtet al den Anstrengelse, vi have gjort for at lære dem at erhverve deres Brød, kun faa af dem ville være istand til at gjøre det saaledes, at de ikke falde Communen og det Offentlige til Byrde og selv finde sig ilde stillede. Naar de derimod pensioneredes af Staten, hver med 100 Rb. om Aaret, saa vilde de kunne gaae deres Liv igjennem paa en saadan Maade, at de ikke følte noget Savn, idetmindste stode lige med deres Sævnlige og aldrig nogen Dag vare fattige. Det er en sjeved Opfattelse af Forholdene og en vrang Medfølelse, der har bragt os ind paa en vrang Vej; men nu ere vi paa den vrang Vej, og nu gjælder det om at gaae den paa den meest passende Maade, paa en saadan Maade, at ikke tilsidst den Tid skal

komme, hvor vi skulle fortryde, at vi under Tjolefernes Tvang have ladet os afsnøbe ubillige og urimelige Udgifter for at naae Maalet. Vi skulle ganske simpelt beregne, om vi med Villighed indenfor visse affatte Grændser kunne naae det Velgjørenhedsmaal, som Staten i dette Tilfælde har sat sig og hvortil den giver sine Midler, og det er min fuldeste Overbeviisning, at naar vi blive indenfor de Grændser, som Udvalget her har foreslaaet, maaskee med de 500 Rb. til paa den runde Sum, som Ministeren foreslaaer, saa have vi udrustet Regjeringen med rundelige Midler til at behandle disse 60 Børn med al mulig Omhyggelighed og at stasse dem al den Underviisning, som kan staffes dem. Der er ingen større Feil fra vor eller fra Ministerens Side end at vige tilbage fra denne Overbeviisning, thi derved forbliver Ministeren under et stædigt Tryk og skaber i sine Undergivne stadige Misfornøiede. Naar det ikke staaer klart for dem, at den Løn, som her er sat for deres Gjerning, betragtes som tilstrækkelig, og at man, naar de ikke ville virke og arbejde under disse Vilkaar, beklager det, men holder sig overbeviist om, at man skal finde ligesaa velværende, ligesaa omhyggelige Mennesker, der træde ind i deres Sted og behandle de Blinde med den samme Kjærlighed, saa gaae disse Foll hver Dag til deres Gjerning med en vis Grad af Misfornøiede, fordi de bestandig troe, at de kunne faae Mere; men naar Sagen er affluttet, naar Ministeren ikke lader haabe eller formode, at der let kan komme Mere til, men siger: Væn Eders Tanke til at bruge de tilstaaede Midler paa en hensigtsmæssig Maade indenfor den Grændse, der er stillet, saa naae vi Maalet, og saa tilfredsstille vi bedst de vedkommende Personligheder. Vi maae jo dog her i denne Sal tilstrækkeligt have gjort den Erfaring, at vi kunne blive ved at give Saameget, vi ville, saa trænger der sig dog nye Krav paa inden ganske saa Aar. Det er i Afgjørelsens Dieblit Bevægelsen er der; afflut Sagen, og jo mere vi vise, at Afflutningen er absolut, desto mere Tilfredshed er der tilstede. De ærede Herrer kunne være overbeviste om, at man indenfor de Grændser, som her ere fastsatte, og uden at gaae til de høiere Gageringer, vil finde Medbeilere nok til